

Vuorovaikutusraportti

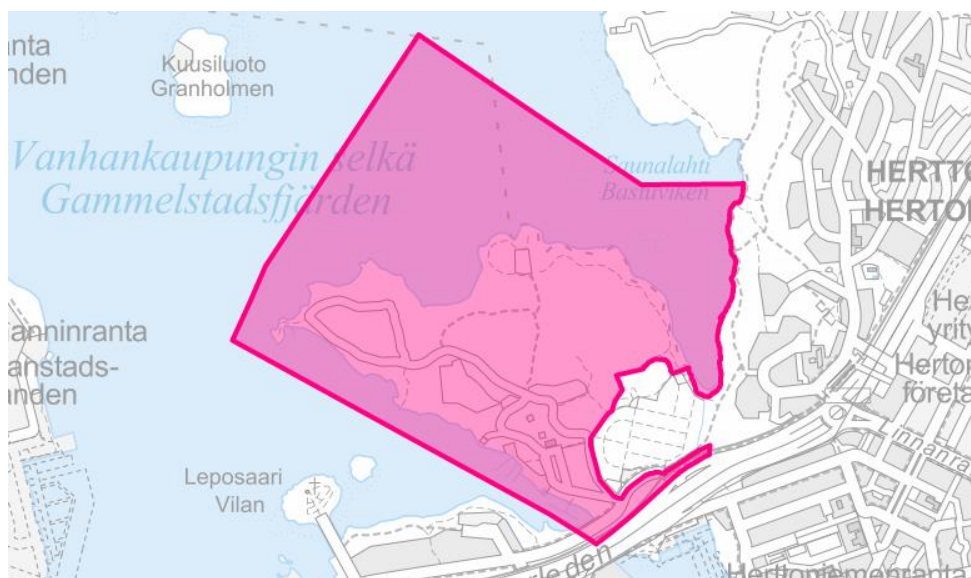
Kivinokan asemakaava ja asemakaavan muutos

Päiväty 8.6.2021, täydennetty 30.9.2021

Diaarinumero HEL 2017-002742

Hankenumero 5365_1

Asemakaavakartta nro 12624

Kuva 1. Suunnittelualan raja.

Vuorovaikutusraportin sisältö

Vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot asemakaavan ja asemakaavan muutoksen (kaavaratkaisu) valmisteluajana saaduista kannanotoista, mielipiteistä, muistutuksista ja lausunnoista (huomautukset) sekä vastineet niihin. Vuorovaikutusraporttia täydennetään kaavaprosessin edetessä.

Jäljennökset kaikista kaavan valmisteluajana saaduista kannanotoista, mielipiteistä, muistutuksista ja lausunnoista ovat nähtävissä Helsingin kaupungin kirjaamossa, käyntiosoite: Kaupungintalo, Pohjoisesplanadi 11–13, puhelimitse 09 310 13700 ja sähköpostilla helsinki.kirjaamo@hel.fi.

Liite

OAS-vaiheen asukastilaisuuden muistio 9.12.2019

.

Kaavoituksen eteneminen

Vireilletulo

- kaavoitus on tullut vireille vuonna 2016 kaupungin aloitteesta
- suunnittelusta on tiedotettu vuoden 2017 kaavoituskatsauksessa.

OAS

- OAS ja muuta aineistoa oli nähtävillä 29.11.–20.12.2019. Asukastilaisuus pidettiin 9.12.2019 klo 17-19, Kulosaaren yhteiskoulu Stålberginkuja 1, 00570 Helsinki.
- nähtävilläolosta ilmoitetaan kirjeillä, verkkosivuilla www.hel.fi/suunnitelmat ja Helsingin uutiset lehdessä
- mahdollisuus esittää mielipiteitä
- kaupunkiympäristölautakunnan päätöksistä lähetetään tieto niille mielipiteen jättäneille, jotka ovat mielipiteen yhteydessä erikseen ilmoittaneet sähköposti- tai postiosoitteensa

Luonnos

- luonnosvaiheen aineisto oli esillä 5.10.–2.11.2020, asukastilaisuus järjestettiin maastokävelynä 22.10.2020
- nähtävilläolosta ilmoitettiin kirjeillä, verkkosivuilla www.hel.fi/suunnitelmat
- mahdollisuus esittää mielipiteitä
- kaupunkiympäristölautakunnan päätöksistä lähetetään tieto niille mielipiteen jättäneille, jotka ovat mielipiteen yhteydessä erikseen ilmoittaneet sähköposti- tai postiosoitteensa
- luonnosaineistoa ei käsitelty kaupunkiympäristölautakunnassa.

Ehdotus

- kaavaehdotus esitellään kaupunkiympäristölautakunnalle kesäkuussa 2021
- kaavan valmistelun aikana saatuihin huomautuksiin vastataan vuorovaikutusraportissa, joka löytyy karttapalvelusta <https://kartta.hel.fi/suunnitelmat>
- kaavaehdotuksen julkisesta nähtävilläolosta ilmoitetaan verkkosivuilla <https://www.hel.fi/kaavakuulutukset>
- mahdollisuus tehdä muistutus, viranomaisilta pyydetään lausunnot
- kaupunkiympäristölautakunnan päätöksistä lähetetään tieto niille muistutuksen jättäneille, joiden sähköposti- tai postiosoite ilmenee muistutuksesta
- muistutukset ja lausunnot käsitellään lautakunnassa

Hyväksyminen

- kaupunginhallitus käsittelee kaavaehdotuksen
- kaupunginvaltuusto hyväksyy kaavan
- tieto kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä lähetetään niille, jotka ovat sitä kirjallisesti pyytäneet kaavaehdotuksen julkisen nähtävilläolon aikana
- hyväksymistä koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan
- kaava tulee voimaan, jos hyväksymispäätöksestä ei ole valitettu tai valitukset on hylätty.

Yhteenvetot esitetyistä huomautuksista ja vastineet niihin

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä kaavan valmisteluaineiston nähtävilläolo 29.11.–20.12.2019

Yhteenveto viranomaisten kannanotoista

Viranomaisten kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat pyyntöön maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen viranomaisneuvottelun pitämisestä, sekä Helsingin kaupunginmuseon osallistamisesta asemakaavatyöhön. HSY:n kannanotossa todettiin, ettei osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan ollut huomautettavaa. Museovirasto ilmoitti kaupunginmuseon antavan asiasta lausunnon.

Kannanotoissa esitetyt asiat on otettu huomioon kaavatyössä siten, että asemakaavan valmistelun aikana järjestettiin ELY-keskuksen kannanotossaan pyytämä maankäyttö- ja rakennuslain (MRL:n) mukainen viranomaisneuvottelu sekä tehtiin yhteistyötä Helsingin kaupunginmuseon kanssa. Kaavaratkaisun ja yleissuunnitelman pohjaksi on laadittu ympäristöhistorialliset selvitykset.

Kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta saatiin seuraavilta asiantuntijaviranomaisilta:

- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuolto
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala / kaupunginmuseo

Vastineet viranomaisten kannanottoihin

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)

MRL:n mukainen viranomaisneuvottelu ELY-keskuksen kanssa pidettiin 10.11.2020, jossa asemakaavan lähtökohdat ja asetetut tavoitteet esiteltiin. Käydyssä keskustelussa nousi esille mm. seuraavaa:

- Todettiin, että luontoarvot on otettu huomioon ja että kulttuurihistoriallisesti merkittäviä kesämaja-alueita vaalitaan.
 - Viranomaiset halusivat varmistaa, ettei tiukasti suojeltujen lepakoiden levähdys- ja lisääntymispaikkoja heikennetä.
 - Kävelyn ja pyöräilyn turvallisuudesta tulisi tehdä liikenneselvitys, sillä pyöräily on nopeaa. Reitit metrolta ja pysäköintipaikoilta tulisi olla turvallisia, samoin autoliikenteeseen liittyvät turvallisuustekijät.
-

- Tulisi myös miettiä ääniympäristöä lähellä metrorataa. Jos toimintoja sijoitetaan lähelle rataa tulisi tutkia miten metron ohiajo vaikuttaa, ei pelkästään keskiäänitasoja katsomalla vaan tarvitaan akustiikkasuunnittelija arvioimaan toiminnan ja melun ristiriitaa.
- Tulvarajan määrittelyssä tulee huomioida, että mikäli kaavaan tulee uusia rakennuspaikkoja tai kiinteitä satamarakenteita, tulee käyttää ilmatieteen laitoksen kanssa määriteltä turvallista korkeutta. Kesämajat ja muut kevyiksi luokitellut rakennukset ovat siirrettävissä.

Vastine

Kaavaratkaisun ja yleissuunnitelman pohjaksi on laadittu ympäristöhistorialliset selvitykset Kulosaaren kartanosta ja Kivinokan kesämaja-alueista (Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy 2019 ja 2021), jotka ovat kaavaselostuksen liitteinä.

Kaavaratkaisussa on otettu huomioon luontoarvojen säilyminen ja ettei esimerkiksi tiukasti suojeltujen lepakoiden levähdys- ja lisääntymispaikkoja heikennetä. Uusien toimintojen ja rakennuspaikkojen sijoittaminen perustuu ympäristöhistoriallisiin selvityksiin. Kesämaja-alueet on säilytetty ja periaatteet rakentamistapaohjeiden uudistamiseen on määriteltä perinteisen mallin pohjalta.

Erillistä liikenneselvitystä tai liikennesuunnitelmaa kaavaa varten ei pidetty tarpeellisena. Käynnissä oleva Itäbaanan suunnittelu on kaavatyön aikana edennyt niin että katu- ja puistosuunnitelmaluonnoksissa esitetyt ratkaisut metrolta ja pysäköintipaikolta ovat turvallisia. Liikennesuunnittelun kanssa yhteistyössä tehdyn alueen sisäisen ajotie- ja reitti-verkoston selkiyttämisen on katsottu parantavan alueen sisäistä liikenneturvallisuutta riittävästi.

Kaava-alueella ohjearvot ylittävälle alueelle ei ole osoitettu uusia toiminnallisia lähivirkistysalueita. Telttailualueella (RL), palstaviljelyalueella (RP-1) ja osalla matkailua palvelevien rakennusten korttelialuetta (RM) tieliikenteen ja metron päivä- ja yöarvot ylittävät virkistysalueille taajamissa ja taajamien välittömässä läheisyydessä asetetut ohjearvot. Loma-asumiseen käytettävillä alueilla taajamassa voidaan kuitenkin soveltaa alempia loma-asumiseen käytettävälle alueelle ja leirintäalueille asetettuja ohjearvoja, joiden mukaan melutasot näilläkin alueilla pysyvät ohjearvojen rajoissa.

Tulvarajan määrittely on huomioitu kaavaratkaisussa ja kaavassa on alimpia suositeltavia rakentamiskorkeuksia koskevat määräykset. Kaavaan on merkitty kesämajoille vaihtoehtoisia paikkoja, joita voi käyttää kesämajojen siirtämiseen meriveden korkeuteen liittyvien tarpeiden mukaan.

Helsingin kaupunginmuseo

Kaupunginmuseon lausunnossa nostetaan esiin alueen maisemallisia, kulttuurihistoriallisia ja rakennustaiteellisia arvoja. Kivinokan alueen käyttö virkistykseen ja siirtolapuutarha- ja kesämajatoimintaan on vaikiintunut. Koko Kivinokan alue on arvotettu maakunnallisesti arvokkaaksi kulttuuriympäristöksi, jonka merkitys liittyy helsinkiläisen työväestön vapaa-ajanviettoon 1900-luvun alkupuolelta lähtien.

Alueen arvot tulee asemakaavatyössä ottaa huomioon ja säilyttää erilaisin kaavamääräyksin ja -merkinnöin. Kulosaaren kartanopuistoa koskevat tarkemmat suojelutavoitteet voidaan laatia, kun aluetta koskeva ympäristöhistoriallinen selvitys valmistuu. Kulosaaren kartanon päärakennus tulee suojella.

Vastine

Lausunnossa esitetyt asiat on otettu huomioon kaavaratkaisussa siten, että yleisen virkistyskäytön turvaamiseksi yleiset alueet on osoitettu virkistyskäyttöön lähivirkistysalueiksi. Kesämaja-alueet on rajattu alueenosa -merkinnällä osaksi lähivirkistysalueita ja Lausunnossa mainittu Herttoniemen siirtolapuutarha on rajattu kaava-alueesta pois eikä voimassa olevaan siirtolapuutarhan asemakaavaan tehdä muutoksia.

Kaavaratkaisun ja yleissuunnitelman pohjaksi on laadittu ympäristöhistorialliset selvitykset ja kartanomiljööseen kuuluvat puistot on merkitty puistoksi, joka on kaupunkikuvallisesti, maisemallisesti, kulttuurihistoriallisesti tai puistohistoriallisesti arvokas (VP/s). Kulosaaren kartanon päärakennus ja muut kartanoon kuuluneet rakennukset sekä kesämajaperinteeseen liittyvät Elannon vanha kesämyymälä, Ponnistuksen kerhotalo ja yksi alkuperäisistä tyyppikäymälöistä suojellaan asemakaavalla.

Asemakaavan valmistelun aikana on tehty yhteistyötä Helsingin kaupunginmuseon kanssa.

Yhteenveto mielipiteistä

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat:

- luontoarvoihin
 - kesämaja-alueisiin
 - kartanoalueen ja matkailun kehittämiseen
 - virkistysalueisiin ja virkistyskäyttöön
 - palveluihin
 - liikenteeseen
-

Mielipiteet on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että

- luonnonsuojelualueet on suojeltu ja luontokohteet on säilytetty ja merkitty kaavamerkinnöin asemakaavaan. Metsiä ja rantoja hoidetaan luonnonmukaisina.
- kaavaratkaisun ja yleissuunnitelman pohjaksi on laadittu ympäristöhistorialliset selvitykset Kulosaaren kartanosta ja Kivinokan kesämaja-alueista (Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy 2019 ja 2021), jotka ovat kaavaselostuksen liitteinä
- kesämaja-alueet ja majojen nykyinen määrä on säilytetty. Kolme-toista kesämajaa on esitetty siirrettäväksi yleisen virkistyskäytön parantamiseksi. Kaavaan on merkitty siirtoja varten vaihtoehtoisia kesämajojen paikkoja 30 kpl.
- kartanoalueen kaavaratkaisu noudattaa yleiskaavan merellisen virkistys- ja matkailun alue -merkintää. Käyttötarkoituksmerkinnät ja uudisrakentamisen paikat perustuvat ympäristöhistorialliseen selvitykseen. Kartanon viereisen palstaviljelyalueen tilalle on esitetty telttailua ja monipuolisia mahdollisuuksia kaupunki- ja yhteisöviljelylle. Osalle poistuvista viljelypalstoista voidaan osoittaa korvaavia paikkoja kesämaja-alueen vieressä sijaitsevalle palstaviljely-alueelle, jonka laajentamisen kaava mahdollistaa.
- lähivirkistysalueiden ja reittiverkoston kaavaratkaisun pohjaksi on laadittu Kivinokan yleissuunnitelma (Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy, 10.2.2021)
- yleisen virkistyskäytön parantamiseksi lähivirkistysalueiden ja kesämaja-alueiden rajaukset on määritetty ja yleisen virkistyskäytön reittiverkosto selkiytetty. Yleiseen virkistyskäyttöön ja esimerkiksi uusien reittien rakentamiseen kohdistuvaan kritiikkiin todetaan, että säilyvien viheralueiden laajuuteen ja kaavan yleisesti säilyttävään luonteeseen verrattuna muutokset ovat perusteltuja ja maltillisia.
- palautteessa esiinnousseita toiveita on huomioitu kaavaratkaisussa. Uudet ja säilytettävät palvelut perustuvat yleissuunnitelmaan.
- autoliikenteelle, huolto- ja pelastusajolle ja pyöräilylle sallitut tiet ja ulkoilutiet on määritetty kaavaratkaisussa.

Kirjallisia mielipiteitä saapui 25 kpl. OAS-vaiheen ulkopuolella saatiin lisäksi kaksi kirjettä.

Vastineet mielipiteisiin aihepiireittäin

Luontoarvot ja luonnonsuojelu

Yleisenä toiveena on, että suunnittelussa huolehditaan virkistysalueen hienovaraisesta kehittämisestä kevyellä otteella. Kaikessa kehittämisessä olisi oltava tarkkana, jottei Kivinokan ainutlaatuisuutta luonto- ja historiallisena kohteena ”tärvittäisi liialla sliippaamisella”. Kivinokan vanhan metsän kehittämisestä toiveena on, että siellä huomioitaisiin ensisijaisesti luonnon monimuotoisuus ja annetaan alueen pysyä mahdollisimman luonnontilaisena ja kulkua ohjataan nykyistä tiukemmin valituille poluille ja reiteille. Luontoa kuluttava maastopyöräily halutaan kieltää suojelualueella ja metsissä.

Palautteessa nostettiin esiin myös luonnonpimeän alueen säilyttäminen. Kivinokassa Natura-alueen läheisyydessä todetaan olevan katuvaloton alue, joka on eräs harvoista ulkoilukohteista, missä kaupunkilainen pääsee helppokulkuisesti kokemaan luonnollista pimeää. Valaisemattoman alueen säilyttämistä pidetään arvokkaana.

Vastine

Jo suojellun Kivinokan vanhan metsän suojelu vahvistetaan asemakaavalla. Kaavaan ei ole laitettu kaavamerkintöjä suojelualueen palveluista tai reiteistä. Alueeseen kohdistuvat toimenpiteet määritellään ympäristöpalveluiden laatimassa hoito- ja käyttösuunnitelmassa.

Luonnonsuojelualueella pyöräily on kielletty ja muilla alueilla pyöräily on sallittu vain pääulkoilureiteillä ja Itäbaanalla.

Reittien valaisemisesta on laadittu ehdotus Kivinokan yleissuunnitelmassa ja periaatteena on vain pääreittien valaiseminen. Luonnonsuojelualueelle ei ehdoteta valaistusta. Valaistujen reittien toteuttaminen, soveltuvuus lepakkoalueille ja tekniset ratkaisut tutkitaan tarkemmin toteutus suunnitelman yhteydessä.

Kesämaja-alueet

Kesämaja-alueiden säilyminen nousi mielipiteissä vahvasti esille. Kesämaja-alue on kulttuurihistoriallisesti arvokas alue ja miljö, jota ei sovi millään tavalla rikkoa. Kivinokan kesämaja-alue tulisi säilyttää yhtenäisenä ja koskemattomana. Huolta kannetaan kesämaja-alueiden säilymisestä. Myös esitettyä kesämajojen siirtoa yleisen virkistyskäytön nimissä pois rantavyöhykkeeltä vastustetaan näillä argumenteilla sekä eriarvoisuudella, kun toiset joutuvat luopumaan mökeistään ja toiset parempaan paikkaan rakentaneet saavat jäädä. Kesämajojen siirtäminen nähdään tarpeettomana sillä, Kivinokan reittien varrella on paljon kesämajoista vapaita rantoja ja kallioita, jossa voi oleilla, virkistäytyä tai viivähtää nauttimaan maisemista. Nähtiin, että luonnonmukaisia rantoja voidaan raivata niin, että rantamaisema avautuu paremmin. Tätä voidaan tehdä ilman, että yhtäkään kesämajaa siirretään.

Palautteessa todetaan myös, että kesämajat eivät käytännössä ole siirrettäviä, vaan ne on purettava ja rakennettava uudelleen uuteen erikseen osoitettuun paikkaan. Majojen siirtoon liittyvästä menettelystä esitetään, että koska kesämajojen yhdistykset uudet paikat joutuvat majoipaikkojen vuokraajille ohjeistamaan ja valvomaan, olisi yhdenmukaisen toiminnan kannalta selkeämpää, että neuvottelukumppaneina olisivat yhdistykset ja kaupunki, sen sijaan että yksittäinen mökkiläinen joutuisi asiaa virkamiesten kanssa neuvottelemaan.

Kesämaja-alueiden kehittämisestä ja majojen laajentamisesta nousi useita näkemyksiä. Kesämaja-alueelle ei haluta kaupungin tai jonkin yrityksen suoraan vuokraamia majoja. Toisaalta mahdollisuutta kesämajojen vuokrauskäyttöön toivotaan. Toivottiin, että kaikille kesämaja-alueille pitäisi valmistella yhteisesti muutamia kesämajojen tyyppipiirroksia (2-4) yhtenäisin toteutus- ja sovellusohjein. Kivinokan tyyppimökin suurentaminen on myös noussut useassa yhteydessä esille esimerkiksi JHL:n alueen mökkien kokoiseksi, 16 m² ja 1,5 kerrosta.

Kesämaja-alueiden varustelutason nostamisesta tuli toiveita: huoltorakennus, jossa lämmin suihkumahdollisuus päivittäin sekä keittiö. Sauna samassa yhteydessä.

Majojen varustelutasosta tuli myös toiveita: Helsingin tulisi liittää kaikki alueen vapaa-ajan asunnot aurinkokennoverkkoon (aurinkopaneelit joka katolle) osana kaupungin ilmastoneutraaleja toimia. Myös toivottiin suoraan mahdollisuutta sähköistää mökit haluttaessa sekä vesipistettä ja suihkumahdollisuutta mökkiin.

Kesämajatoiminnan järjestämistä yhdistysten kautta kritisoidaan. Helsingin kaupunki omistaa kaavan maa- ja vesialueet. Kivinokan omistajana kaupunki olisi velvollinen antamaan Kivinokan Helsingin käyttöön ei yhdistyksille (Ponnistus, Kivinokka ry ja JHL). Kaupunki voisi omalla toiminnallaan järjestää paikkaa vähän enemmän kaikille kaupunkilaisille. Ehkä jopa turisteille. Nyt sitä pitää hallussaan esim. JHL, jossa vain liiton jäsenet saa ostaa tai pitää majojaan.

Kesämajatoimintaa kritisoidaan myös ylipäättään. Palautteessa todetaan, että voimassa olevassa yleiskaavassa alue on merkitty virkistys- ja viheralueeksi ja merellisen virkistykseen ja matkailun alueeksi ja että siitä syystä olisi tärkeää, että kaikki saisivat olla siellä muutenkin kuin uimarannalla. Majat voisivat olla yhteiskäytössä ja niitä voisi tehdä/rakentaa lisää esim. pienimuotoista vuokraamista varten.

Vastine

Kivinokan rantareitti toteuttaa merellisen Helsingin ohjelmaa ja asema-kaavalle asetettuja tavoitteita yleisen virkistyskäytön turvaamisesta ja lisäämisestä.

Kivinokassa on todellisuudessa suhteellisen vähän vapaita tai rannaltaan muuten oleskeluun soveltuvia rantoja. Kulosaarenpuoleisten rantojen eteläiset osat sulkee venesatamat, yksityiskäytössä oleva huvila, rantalehdot ja kosteat ruovikkorannat. Pohjoisessa kalliorantojen jyrkkyys ei mahdollista reitin vetämistä ja luonnonsuojelualueen virkistyskäyttö tapahtuu luonnon ehdoilla lähivirkistysalueita tiukemmin. Kaavan suunnittelun aikana siirrettävien kesämajojen määrä päätettiin minimoida ja vain välttämätön määrä on esitetty siirrettäväksi. Kohdat, joilta kesämajoja on esitetty siirrettäväksi ovat virkistyskäytön kannalta keskeisiä ja mahdollistavat yhtenäisen, vaikkakin paikoitellen kapeana ja nauhamaisena jatkuvan lähivirkistysalueen muodostamisen läntiselle rannalle. Kolmentoista kesämajan siirtämisen ei katsota vaarantavan kesämaja-alueen kulttuurihistoriallista arvoa eikä yhtenäisyyttä. Vastaväenlaisia ratkaisuja on aiemmin tehty ja suurempia määriä siirretty esimerkiksi Lauttasaaren, Lammassaaren ja Stansvikin kesämaja-alueiden asemakaavoituksessa. Luonnonmukaisten rantojen ja ruovikon raivaaminen ei ole näköalojen parantamisen perusteella mahdollista.

Kommentti kesämajojen siirtämisestä pitää paikkansa ja ilmaisu on kieltämättä ongelmallinen. Käytännössä siirrossa puhutaan kesämajan paikan siirtämisestä.

Olevien kesämajojen edelleen vuokraaminen ei ole vuokrasopimusehtojen mukaan mahdollista. Kesämaja-alueille ei myöskään esitetä uusia rakennusaloja lyhytaikaisesti vuokrattaville mökeille. Alueet on jo valmiiksi tiiviisti rakennettuja ja lisäksi mökkien lyhytaikainen vuokraus edellyttäisi kesämajayhdistysten toiminnan laajentamista tai uuden toimijan tuloa kesämaja-alueille. Vaarana on, että se rikkoisi kesämaja perinteen säilyttämisen yhtenäisenä kulttuurihistoriallisesti arvokkaana alueena ja toimintana.

Kesämajojen siirrot toteutetaan tiiviissä yhteistyössä kesämajayhdistyksen ja majojen omistajien kanssa uudesta paikasta sopien. Yhdistykset, tässä tapauksessa vain Kivinokkalaiset ry hoitaa tarvittavat vuokrasopimusten muutokset.

Alueella toimivilla yhdistyksillä on rakentamistapaohjeet, jotka poikkeavat toisistaan ja ohjeiden yhtenäistämistä on toivottu. Periaatteet kesämajojen rakennustapaohjeiden päivittämiseksi ja yhtenäistämiseksi määritellään asemakaavassa. Kaavaratkaisussa on esitetty yhtä uutta tyyppimökkiä kaikille kolmelle alueelle. Mökin koko on 14 m² ja lisäksi saa rakentaa 2 m²:n kokoisen varaston. Mökin korkeus mahdollistaa parven. Kesämajoja on yhteensä yli 600 ja alueet ovat tiiviitä, mökkien kokoa ei katsota aiheelliseksi kasvattaa kuin vain sen verran että koko on linjassa samatyyppisten, Lauttasaaren ja Lammassaaren kesämaja-alueiden rakennustapaohjeiden kanssa.

Kesämaja-alueiden tai kesämajojen sähköistämistä tai vesijohtoverkkoon liittämistä ei sallita. Tarkoituksena on säilyttää kesämajatoiminta perinteen mukaisena. Varustetason nostaminen muuttaisi majat enem-

män kesämökkien kaltaisiksi ja veisi pohjaa pois säilyttämisen perusteelta kulttuurihistoriallisesti arvokkaana perinteenä. Aurinkokennojen sijoittaminen katolle sallitaan. Kivinokkalaiset ry:n ja JHL:n kesämaja-alueille on osoitettu uudet saunan rakennuspaikat.

Kesämaja-alueiden vuokrasopimusten ehtoja ei määritellä asemakaavassa. Kaavaratkaisu ei ole ristiriidassa yleiskaavan kanssa. Yleiskaavan pääosin virkistys- ja viheralue -pikseleiden alueella sijaitsevat kesämaja-alueet ovat erityiskäyttötarkoitukseen osoitettuja lähivirkistysalueita, joilla liikkuminen ja oleskelu on sallittua.

Kartanoalue ja matkailun kehittäminen

Kartanoalueen kehittämistä ja nykyistä aktiivisempaa toimintaa kartanolle, pehtorin asunnolle, rengintuvalle ja saunoille toivotaan. Kartanon voisi vuokrata ravintolatilaksi joka olisi auki esim. aina viikonloppuisin. Kartanon takana oleva emännän talo voisi sopia myös vuokratäyttöön ja ravintolan pitäjä voisi hoitaa myös saunaa.

Leirintäalueen sijoittaminen Kivinokkaan puhuttaa ja kannattavuutta epäillään. Mielipiteissä arvellaan, että Rastilan leirintäalueen kaava-suunnitelmissa oletetaan Rastilan telttailun ja mökkien siirtyvän Kivinokkaan. Leirintäalueen osan siirtämistä Kivinokkaan ei pidetä järkevänä, sillä Kivinokasta ei löydy laajaa aluetta leirintäalueeksi eikä sopivia rakennuksia leirintäaluekäyttöön, lyhytaikaiselle telttailulle hyvät paikat ovat kovin meluisia. Nykyisin telttailu ei ole kovin suosittua ja taloudellisesti kannattavan leirintäalueen saaminen sinne ei kuulosta mahdolliselta. Telttailualueelle on myös kannattajia.

Mielipiteissä todettiin myös, ettei Leirintäalue saa haitata venesatamien toimintaa tai aiheuttaa häiriötä kesämaja-alueelle.

Vastine

Kulosaaren kartanon alue on merkitty matkailua palvelevien rakennusten korttelialueeksi. Kokonaisuus koostuu kartanomiljöön vanhoista rakennuksista ja kahdesta uudesta majoitusrakennuksesta. Alueen pohjoisosaan ja itäreunaan on osoitettu paikat 22 leirintämökille, jotka on tarkoitettu matkailijoiden vuokrattaviksi majoitustiloiksi kartanoalueen matkailutoimintaa tukemaan. Kaavaratkaisu mahdollistaa kartanolla ravintolan ja saunan ja myös rakennusten vuokraamisen.

Kartanon vieressä sijaitsevalle viljelypalsta-alueelle sijoitettu leirintä-alue voi korvata osaltaan Rastilan leirintäalueen telttailua. Telttailualue on mahdollista liittää kartanoalueen matkailua palvelevien toimintojen kokonaisuuteen lisäämään majoitusvaihtoehtoja.

Kaavaratkaisussa leirintäalue ja kartanon pohjoispuolelle sijoittuvat leirintämökit toimintoineen sijoittuvat omille alueilleen ja molemmilla on omat pysäköintipaikkansa eikä toiminnan aiheuttama autoliikenteen lisääntyminen aiheuta merkittävää häiriötä venesatamille tai kesämaja-

alueille. Kesämajalaisten rauhaa turvataan reittiverkostoa parantamalla ja siten ohjaamalla Kivinokassa lisääntyvää matkailu- ja virkistyskäyttöä ja kulkua pääreiteille.

Virkistysalueet ja virkistyskäyttö

Kivinokan muotoutumisessa omaleimaisena virkistysalueena nähdään paljon mahdollisuuksia. Säilyttämällä Kivinokka luonnoltaan monipuolisena ja ekologisesti kestäväenä, kaikille avoimena virkistys- ja kesämaja-alueena, kaupunkilaiset voivat jatkossakin nauttia kulttuurihistoriallisesti merkittävästä alueesta ja siirtää itselleen merkittäviä arvoja myös jälkipolville. Kivinokasta voidaan hyvällä suunnittelulla rakentaa virkistävä luontokylä keskelle Helsinkiä, jota tullaan katsomaan kauempaakin. Kivinokan kylämainen maisema on suurten ikäluokkien helsinkiläisten lapsuuden maisemaa. Se on nuoremmille ikäluokille kuin kadonnut mummola, jonka tunnelmaa ei muualla enää ole. Lapset ja nuoret kantavat maisemaa perimässään. Kivinokka on ikoninen helsinkiläinen vapaa-ajanviettoalue, kulttuurinen kerrostuma. Se on muodostunut uimarantojen, kesämajojen ja kesäkahvilan ympärille ja tämä kokonaisuus tulisi suojella asemakaavassa. On hienoa, että Kivinokan asemakaavoitus nykyisen virkistyskäytön pohjalta on alkamassa. Pääosin suunnitelmat näyttävät tässä vaiheessa hyviltä.

Vastakkaisiakin näkemyksiä löytyy. Kivinokkaa ehdotetaan asuinalueeksi, jossa on kerrostaloja 6 000 asukkaalle. Asuntorakentamista vastustetaan yhtä monessa kommentissa.

Vastine

Kaavaratkaisu perustuu tavoitteeseen säilyttää Kivinokan omaleimainen luonne ja turvata kaikille avoimet lähivirkistysalueet. Uimarannat ja kesämaja-alueet säilyvät ja kesäkahvilatoiminnan jatkuminen mahdollistetaan kaavaratkaisussa. Virkistyspalveluiden määrä ja laatu lisääntyvät. Kivinokka säilyy myös luonnoltaan monipuolisena. Vanha metsä ja osa lähivirkistysalueista jätetään luonnonmukaisiksi rantametsiksi ja ruovikoiksi ja eikä niille alueille ole osoitettu toiminnallisia virkistyspalveluita. Kaavaan on merkitty viljelypalsta-alueen eteläpuoleiselle ruovikkorannalle mahdollinen pitkospuiden paikka luontokokemusta lisääväksi yhteydeksi Kivinokan reittiverkostoa täydentämään.

Uusi yleiskaava ei mahdollista Kivinokan kaavoittamista asuinkerrostalojen alueeksi.

Palvelut

Olevien palveluiden säilymistä kannatetaan. Näistä ehkä eniten kannatusta saa Maijan kahvilaksi kutsutun kioskitoiminnan ja myös kioskina toimineen entisen Elannon kesämyymälän säilyminen. Kahvilan tulevaisuutta visioidaan: "Maijan kahvila on loistavalla paikalla, se on Kivinokan aurinkoinen sydän ja rannalta avautuu hienot näkymät merelle."

seen Helsinkiin. Perinteisen lipparakennuksen vieressä rantakaistaleella olisi tilaa pienelle konttikahvilalle, kun Maijan kioskki menee remonttiin. Kesäkahvila on oma palvelu Kivinokan virkistysalueella, se on sijainniltaan sopivan etäisyyden päässä isosta uimarannasta ja helposti saavutettava kävelijöille ja pyöräilijöille nykyistä hiekkatietä ja polkuja pitkin. Kahvilan rantaan voisi tehdä venelaiturin. Kahvilayrittäjä voisi toimittaa tarpeellisia kuljetuksia myös veneellä.” Myös kahvilan kannattavuutta arvioidaan: ”Maijan kahvila on takuuvarmalla ja taatusti Kivinokan parhaimmalla paikalla. Työpaikkojen virkistysseurueet tulisivat vesibussilla retkelle kahvilaan, heinä-elokuussa saapuisivat kaupunkilomailijat ja turistit. Kesämajalaiset muodostaisivat myös vakituisen asiakasryhmän kahvilanpitäjälle.” Myös muiden olevien palveluiden säilyttämistä kannatetaan: venesatamat, uimaranta, palstaviljelyalueet, pallokentät, leikkipaikat.

Kivinokkaan toivotaan runsaasti uusia palveluja ja toimintoja. Ykkössi-
jan jakavat saunat ja vesibussiliikenne. Saunoja; kesäsaunoja, puusaunoja, rantasaunoja, sekä yleiseen käyttöön että yhdistyksille esitetään useaan eri paikkaan. Vesibussiyhteyden saamista toivotaan ja myös vieraslaitureita ja monenlaista merelliseen virkistykseen liittyvää; kanoottien säilytys- ja vesillelaskupaikkaa, kanoottien rantautumispaikkaa, kanoottipistettä, sup-lautojen ja soutuveneiden vuokrausta, yhtä paikkaa soutuveneille (niin saadaan rannat siistiksi), uimalaituria, avantouintimahdollisuutta. Muiden uusien ideoiden lista on pitkä: kulttuuritoimintaa, taidetta, kesäteatteria, tanssipaiikkaa (tanssilavan tilalle), kesäkahviloita, piknik-paikkoja, grillipaikkoja, nuotiopaikkoja, grillikota, työkaluvajoja ja kasvihuoneita palstaviljelyalueille, näkötorni, seikkailuratoja, leikkipaikkoja, ulkokuntoilulaitteita, esteettömiä kokoontumispaikkoja, kauppamuseo (Elannon vanha kesämyymälä), lukittava puheli-
men latauspaikka.

Jätehuollon tehostamista ja yleisten käymälöiden lisäämistä toivotaan. Kesämaja-alueiden käymälöitä ja jäteastioita käyttävät nykyisin myös kaikki muut virkistysalueiden käyttäjät ja siten kuormittavat kesämaja-
alueiden huoltoa ja ylläpitoa. Penkkejä ja roska-astioita toivotaan myös.

Vastine

Kaavaratkaisu mahdollistaa kesäkahvilatoiminnan jatkumisen Maijan kahvilaksi kutsutun kahvikioskin paikalla. Kärjen tuntumassa pitkään toimineen kahvikioskin, entisen Elannon kesämyymälän viereen on lisätty paikka uudelle kioskille. Alue muodostaa kokonaisuuden, jossa perinteinen myymälä- ja kahvikioskitoiminta voi jatkua uuden kioskin muodossa. Vanha kesämyymälä on merkitty suojeltavaksi rakennukseksi ja se on tarkoitus kunnostaa oleskelutilaksi kioskin asiakkaille. Toimijalla on mahdollisuus pitää käyntilaituria asiakkaille.

Kaavaratkaisussa alueen kahden pienvenesataman toiminnan jatkuminen mahdollistetaan. Kartanon venekerhon venesatama säilyy. Sata-
man aluetta muutetaan siten että kartanon edustalla oleva Kartanon

venekerhon alue poistuu pienvenekäytöstä. Poistuva pinta-ala ja vene-paikat korvataan lisätäytöllä ja uudella laiturilla. Uusi täyttöalue mahdollistaa myös uuden talvisäilytyskentän rakentamisen. Eteläisempi Nau-rissalmen venesatama säilyy.

Uimaranta säilyy valvomattomana, mutta sen varustetasoa on mahdol-lista parantaa. Uimarannan hiekkaranta-alueella on hieman laajennettu ja alueelle on varattu paikat uimalaiturille ja kuivakäymälälle.

Kartanon viereinen palstaviljelyalue poistuu nykyisessä muodossaan. Kartanon viereen on osoitettu uusi palstaviljelyalue, johon saa sijoittaa kaupunki- tai yhteisöviljelyyn tarkoitetun hyötypuutarhan sekä viljelyä palvelevan kasvihuoneen, jossa voi olla myös puutarhatuotteiden myyntitilaa. Kartanon viereisen palstaviljelyalueen eteläisimpään osaan on sijoitettu noin 2 700 m²:n viljelyalue, joka on varattu palstaviljelyyn, yhteisöpelloksi tai maisemapelloksi. Viljelyalue tulee kyntää vuosittain. Palstaviljelykäytössä se voisi yhdessä RP-alueelle tulevan laajennuk-sen kanssa korvata noin puolet alueelta poistuvista viljelypalstoista. Ke-sämaja-alueen vieressä sijaitseva palstaviljely-alue säilyy ja kaava mahdollistaa sen laajentamisen noin 1 500 m²:llä ja palstamäärän li-säämisen niin että osa kartanon vierestä poistuvan palstaviljelyalueen palstoista voidaan sijoittaa korvaavalle paikalle. Pallokentät säilyvät ja keskeiset kentät tulevat osaksi lähivirkistysaluetta.

Asemakaava mahdollistaa edelleen Kivinokassa toimivien yhdistysten ja ulkopuolisten toimijoiden järjestämät tapahtumat Kivinokan alueella. Isompien tapahtumien järjestelyitä on helpotettu varaamalla mahdolli-suus tilapäiseen pysäköintiin osalla pysäköintialueen viereistä pallo-kenttää.

Uusista toiveena olleista palveluista ja toiminnoista mahdollistetaan useita.

Saunoille on varattu useita rakennusaloja. Sataman pohjoispuolella si-jaitseva Gunnarstorpin huvilan piha-alueelle on osoitettu rakennusala uudelle yleiselle saunalle ja Kivinokkalaiset ry:n sekä JHL:n alueille on varattu saunojen rakennusalat yhdistysten käyttöön. Sataman keskei-nen osa varataan yleiseen virkistyskäyttöön ja vierasvenepaikoille ja – laiturille. Satamaan sallitaan laituritilaa myös vuorovene- tai vesibussiliikenteelle. Satamaan on osoitettu rakennusala, johon voi rakentaa sata-maa ja virkistystä palvelevan rakennuksen. Kaavassa on osoitettu myös useita muita laituripaikkoja. Kaksi venelaituria kesämajayhdis-tysten käyttöön, käyntilaitureita mm. palveluita tarjoaville toimijoille sekä uimalaiturit lähivirkistysalueelle ja uimarantaan. Soituveneiden säilyttämiseen on osoitettu alueet kahvikioskin läheisyyteen ja venesa-tamiin. Kanooteille on kaksi rantautumispaikkaa ja lisäksi yleisen sata-man yhteyteen on varattu alueen osa, jolle saa sijoittaa vesiurheilutoi-mintoja ja kanoottivuokraamon. Kulttuuritoimintaa on palautettu Kivi-nokkaan varaamalla alue kesäteatterille paikasta, jossa on jo aiemmin toiminut kesäteatteri. Kivinokan yleissuunnitelmassa lähivirkistysalueille

on esitetty piknik-paikkoja sekä kaksi grillipaikkaa läntisen rannan lähivirkistysalueella ja yksi esteetön grillipaikka Kivinokan aukion viereisen pallokentän yhteyteen. Nämä grillipaikat on merkitty myös kaavaan. Pallokenttien yhteyteen on osoitettu nykyistä laajemmat leikkipaikat ja alueet kuntoiluvälineille.

Jätehuollon ja käymälätilanteen parantamiseksi kaavaan on varattu keskeiseltä pysäköintialueelta paikka jätteiden kierrätyspisteelle ja yhdelle Helsinki huussille ja uimarannalla on paikka toiselle yleiselle käymälälle. Penkkejä ja roska-astiota voidaan alueelle tuoda sen siirtyessä asemakaavan myötä kunnossapidon piiriin.

Liikenne

Uudet reittilinjaukset ja rantareitin vetäminen Kivinokan ympäri nousi voimakkaan kritiikin kohteeksi. Erityisesti leveiden reittien rakentamisen pelätään tuhoavan luontoa ja houkuttelevan nopeavauhtiseen pyöräilyyn. Reitin linjausta vastustetaan myös kesämajojen siirtämisen ja kesämaja-alueiden läpi ohjaamisen takia. Ulkoilureitin vetäminen uimarannan kautta nähdään ongelmallisena. Se halkaisee uimarannan ja pelätään aiheuttavan vakavan turvallisuusriskin uimarannalla oleileville vanhemmille ja lapsille. Rantareitin itäosan linjausta Saunalahden pohjukan ulkoilutien kautta Herttoniemen suuntaan pidetään ongelmallisena. Se lisäisi Herttoniemen siirtolapuutarhan läpikulkuliikennettä, varsinkin lisääntyvästä pyöräilystä ollaan huolissaan. Luonnon suojelun kannalta valaistu reitti lisäisi valosaastetta lepakoille tärkeällä alueella ja lisäksi Saunalahden pohjukka on osa tärkeää ekologista yhteyttä Kivinokan ja Viikin-Kivikon vihersormen välillä. Parempana linjauksena rantareitille alueen itäosassa pidetään yhteyttä Kipparlahden silmukan kautta Herttoniemen ulkoilutielle.

Pyöräilyn haittoja turvallisuudelle nostettiin esiin, mutta myös maastopyöräilyn ja mopoilun luonnolle aiheuttamat vauriot ja kuluminen ovat vakavan huolen aihe ja monen mielestä maastopyöräily ja -mopoilu tulee kieltää.

Autoliikenteen lisääntymisestä ollaan huolissaan ja laittomaan pysäköintiin toivotaan ratkaisua. Pysäköintipaikkoja on liian vähän ja se aiheuttaa tilanteita, jossa autoja pysäköidään maastoon ja kapeiden teiden varsille niin että pelastusajo vaarantuu. Myös pyöräpysäköintipaikkoja ja kaupunkipyöräpisteitä toivotaan.

Vastine

Kaava-alueelle sijoitettu päävirkistysreitti on osa Helsingin merellisen strategian mukaista Vanhankaupungin selkää kiertävää rantareittiä.

Kaava-alueen pääsääntöinen liikkumismuoto tulee olemaan jalankulku. Alueen ulkoilureitistöä on selkiytetty ja kaavaan on merkitty niemeä kiertävä, autoliikenteeltä erotettu rantareitti. Reitin linjauksessa on huo-

mioitu luonnonsuojelualue, jonne reittiä ei voi suojellulisista syistä vetää. Pääreitti kulkee enimmäkseen olevia reittejä pitkin sellaisenaan tai paikoitellen parantaen. Uutta reittiä on linjattu lounaiselle lähivirkistysalueelle ja uimarannan takaa kulkemaan sekä JHL:n kesämaja-alueen pohjoisosaan. Uusien reittien paikat on kartoitettu ja linjaukset on tutkittu maastossa. Kesämaja-alueen läpi kulkevalla reitillä on voitu kiertää luonnonsuojelualue ja mahdollistettu yhteydet Herttoniemen suuntaan ja Vanhankaupunginlahtea kiertävälle rantareitille. Reitti on kaavakartassa esitetty siten että sitä on mahdollista jatkaa Herttoniemen siirtolapuutarha-alueen läpi pohjoisimman mökkikorttelin sivuitse kulkevaa osittain olevaa reittiä pitkin jatkuen Saunalahden pohjukan kautta Herttoniemen suuntaan. Saunalahden pohjukassa oleva reitti on voimassa olevassa asemakaavassa jalankululle ja polkupyöräilylle varattu likimääräinen alueen osa ja siten soveltuva osaksi rantareittiä. Herttoniemen siirtolapuutarhan läpi menevän jakson toteuttaminen edellyttää yhteistyötä Herttoniemen siirtolapuutarhayhdistyksen kanssa.

Pyöräily on sallittua vain pääulkoilureiteillä, Itäbaanalla sekä ajoteillä.

Alueen sisäinen autoliikenne on rajattu kahdelle tielle Kulosaaren kartanon tie ja Kivinokantie. Kulosaaren kartanon tie jatkuu sataman jälkeen huolto- ja pelastusajolle sallittuna tienä kartanolle ja siitä eteenpäin sataman pohjoispuolella sijaitsevalle Gunnarstörpin huvilalle. Kivinokantie päättyy katuna Kivinokan aukiolle jatkuen edelleen huolto- ja pelastusajolle sallittuina yhteyksinä luoteiskärkeen ja aukiolta haarautuvana Ponnistuksenpolkuna pohjoiseen. Kaavassa on osoitettu paikat puomeille, joilla asiatonta ajoa vain huoltoajolle sallituilla teillä ja ulkoilureiteillä voidaan rajoittaa.

Alueen pysäköintipaikkojen määrää on lisätty. Olevaa isoa pysäköintialuetta laajennetaan ja jäsennetään uudelleen niin että alueelle mahtuu 100 autopaikkaa. Kartanon viereinen pysäköintialue siirretään sataman reunaan. Autopaikkamäärä säilyy 20:na. Lisäksi kaavaan on osoitettu yksi uusi pysäköintialue sisäänajon viereen 32 autolle ja Itäbaanan suunnitelmaan sisältyy toinen uusi pysäköintialue katualueen viereen 18 autolle. Veneiden talvisäilytyskenttää saa käyttää tilapäiseen pysäköintiin kesäisin ja Kivinokan aukion vieressä olevaa pallonurmea tapahtumien aikana. Kaavaan on lisäksi osoitettu pyörien pysäköimispaikka sataman pysäköintipaikan viereen.

Alueen uudistukset eivät vaikuta Kipparlahden silmukan liikennemääriin merkittävästi. Kivinokan alueella autoliikenne lisääntyy jonkin verran, mutta uudet pysäköinti- ja ulkoilureittijärjestelyt parantavat tilannetta. Erillistä liikennesuunnitelmaa ei ole tarpeen laatia. Kivinokan alueella on tarpeen tehdä parannuksia kulkuyhteyksien rakenteisiin. Parannukset toteutetaan siten, että ne sopivat yhteen jatkossakin alueen muiden arvojen kanssa tarkasti yksityiskohtaisesti ympäristöön sovittaen.

Kerro kantasi -kyselyn sekä asukastilaisuuden palaute on koostettu yhteen yllä olevissa palautteissa. Vastineet mielipiteisiin on esitetty vuorovaikutusraportissa.

Yhteenveto asukastilaisuudesta 9.12.2019

Vaikka aiheellisia ja kriittisiäkin kysymyksiä tuli runsaasti, niin palaute oli pääosin varsin myönteistä ja ennen kaikkea valtava kiinnostus alueen virkistyskäytön kehittämiseen ja myös luontoarvojen säilyttämiseen näkyi workshop-osion tuloksessa. Kartoille liimattuja lappuja tuli 211 kappaletta.

Uusien toimintojen ja palveluiden osalta eniten suosiota saavat saunat ja muut merelliseen virkistykseen liittyvät aiheet; mm. vesibussiliikennettä, laitureita, veneilyn, vesiurheilun, kalastuksen mahdollisuuksia ja uimapaikkoja toivotaan. Nykyisistä palveluista 'Maijan kahvilan' säilyttämistä tai vastaavan toiminnan turvaamista puolustetaan. Muutakin kehitettävää nähdään; vuokrattavia mökkejä ja telttailua pienimuotoisesti voisi olla. Myös grillipaikkoja, taidepuistoa, taidetallia, näkötornia, kivi- ja maan mattojenpesupaikkaa, ulkopunttisalia, minieläintarhaa ehdotetaan. Toisaalta osassa kannanottoja ei lisäpalveluja juurikaan kannateta mahdollisen häiriön välttämiseksi tai että osa Kivinokan viehätystä on ettei sitä ole liialla 'kehittämisellä' pilattu.

Kesämaja-alueiden säilymistä luonnollisesti toivotaan ja kesämajojen mahdolliset siirrot nousivatkin odotetusti keskustelun kriittisimmäksi aiheeksi. Tiedossa on, että aiemmissa asemakaavoissa siirtoja on tehty ja se huolestuttaa niitä joiden mökit sijaitsevat lähellä rantaa. Tarvetta mökkien siirtämiseen kyseenalaistettiin voimakkaasti, oli perusteluna sitten yleisen virkistyskäytön turvaaminen tai tulviin varautuminen.

Luontoarvojen ja luonnonrauhan säilyttämistä pidetään tärkeänä, samoin hiljaisten alueiden vaalimista ja liiallisen valaisemisen välttämistä. Viheralueiden kehittämistä vierastetaan; ei liikaa puiston hoitoa – säilytetään metsät metsänä ja polut ja reitit kauniina metsäpolkuina. Toisaalta toivottiin yleistä pusikoiden raivaamista ja kaatuneiden puiden poistamista poluilta luonnonsuojelualueella. Yksittäisenä luontoon liittyvänä aiheena nousivat esitykset ruovikoiden raivaamisesta näköalojen avaamiseksi ja rantaan pääsemiseksi lounaisella ja pohjoisella rannalla.

Liikenteestä ja liikkumisesta eniten puhuttaa rantareitit, erityisesti alustavassa luonnoksessa esiin nostettu ajatus uuden reitin tuomisesta lounaisrannalle. Uhkana nähdään tarve siirtää lähinnä rantaa olevia kesämajoja pois reitin tieltä. Autoilun ja pyöräilyn haittoihin toivotaan parannusta. Jyrkimmissä mielipiteissä ehdotetaan autojen kieltämistä kokonaan. Huolta kannetaan myös huolto- ja pelastusajon toimivuudesta ja maastossa pyöräilyn aiheuttamasta luontoalueiden kulumisesta.

Jätehuollon ja saniteettipalveluiden toimivuuteen kiinnitettiin huomiota. Roskiksia lisää julkisen huollon piiriin, samoin käymälöitä ja suihkuja.

Opastuksessa on puutteita, jotta vierailijat hahmottavat koko paikan.

Luonnosaineiston nähtävilläolo 5.10.–2.11.2020**Yhteenveto viranomaisten kannanotoista**

Luonnosaineiston nähtävilläolosta ei pyydetty viranomaisilta kannanottoja.

Yhteenveto mielipiteistä

Luonnosaineiston nähtävilläolon yhteydessä saadut mielipiteet kohdistuivat pääosin samoihin asioihin kuin OAS-vaiheen palautteessa. Painopiste siirtyi kuitenkin visioinnista entistä konkreettisempiin ja vastustusta aiheuttaviin seikkoihin.

Mielipiteet kohdistuivat

- kesämajoihin
- kartanon viereiseen palstaviljelyalueeseen
- ulkoilureitteihin ja rantareittiin
- palveluihin ja toimintoihin
- vuokramökkeihin ja leirintäalueeseen
- autoliikenteeseen ja pysäköintiin
- luontoarvoihin

Kesämajojen siirtoa pois rantavyöhykkeeltä vastustetaan edelleen eniten. Kesämajojen siirtämiseen liittyy myös esiin noussut läntiselle rannalle suunnitellun uuden rantareitin vastustaminen. Osallistumis- ja arviointivaiheen viitesuunnitelmaa tarkemman havainnekuvaluonnoksen nähtävilläolon myötä nousi kartanon viereisen viljelypalsta-alueen käyttötarkoituksen muutosten voimakas vastustaminen. OAS-vaiheen jälkeen viljelypalsta-alue oli kesällä 2020 avattu yleiseen vuokraukseen ja alueelle oli tullut suuri määrä uusia viljelijöitä jotka eivät tienneet tekeillä olevista suunnitelmista. Uusien pysäköintialueiden yleinen vastustaminen kohdistuu myös suurelta osin viljelypalsta-alueen tilalle tulevien uusien toimintojen tarvitsemiin pysäköintipaikkoihin.

Palautteessa vaaditaan luontoselvitysten tekemistä erityisesti länsirannan rantareitin alueella. Huomiota on kiinnitetty reitin kulkemiseen uhanlaisen luontotyyppin läpi. Kivinokan uhanalaisten luontotyyppien tarkemman luontotyyppin ja uhanalaisuuden kertomista kaava-aineistossa pidetään tarpeellisena ja ne tulee säästää rakentamiselta. Luontoarvojen perusteella vastustetaan veneiden talvisäilytystä varten suunniteltua meren täyttämistä sataman läheisyydessä. Uusista pysäköintialueista olisi luovuttava vaahterametsässä (silmälläpidettävä luontotyyppi venesatamien vieressä) sekä kartanon viljelypalstoilla.

Mielipiteet on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että sekä kesämajojen siirtoja koskevien että viljelypalstalaisia edustavien tahojen kanssa on käyty vielä erillisiä keskusteluja ja käyttäjien näkemyksiä on erikseen kuultu, kaavaratkaisujen perusteluista on heille selvitetty. Sen sijaan kaavaratkaisua ei ollut perusteita muuttaa. Sekä kesämajalaisilla

että viljelypalstalaisilla on voimassa olevat vuokrasopimukset ja kaavan mukaiset toimenpiteet laitetaan täytäntöön aikanaan sitten kun asemakaavaa aletaan toteuttamaan.

Luontoselvityksiä ja Natura vaikutusten arviointi teetetään tarkistettua ehdotusta varten. Läntisen rantareitin varrella sijaitsevan uhanalaisen luontotyyppin rajausta on ollut virheellinen ja se korjataan luontotietojärjestelmään. Reitin linjaus ei leikkaa maastossa luontotyyppin eheyttä.

Kirjallisia mielipiteitä saapui 44 kpl.

Kerro kantasi -kyselyn sekä maastokävelyn palaute on koostettu yhteen alla olevassa osiossa.

Vastineet mielipiteisiin aihepiireittäin

Kesämajat

Siirrettävien kesämajojen määrä on minimoitu ja vain välttämätön määrä on esitetty siirrettäväksi. Kohdat, joilta kesämajoja on esitetty siirrettäväksi ovat virkistyskäytön kannalta keskeisiä ja mahdollistavat yhtenäisen, vaikkakin paikoitellen kapeana ja nauhamaisena jatkuvan lähivirkistysalueen muodostamisen läntiselle rannalle. Kolmentoista kesämajan siirtämisen ei katsota vaarantavan kesämaja-alueen kulttuurihistoriallista arvoa eikä yhtenäisyyttä. Vastaavanlaisia ratkaisuja on aiemmin tehty ja suurempia määriä siirretty esimerkiksi Lauttasaaren, Lammassaaren ja Stansvikin kesämaja-alueiden asemakaavoituksessa. Luonnonmukaisten rantojen ja ruovikon raivaaminen ei ole sallittua näköalojen parantamiseksi.

Kartanon viereinen palstaviljelyalue

Kartanon viereinen palstaviljelyalue poistuu nykyisessä muodossaan. Alueelle sijoitettu leirintäalue voi korvata osaltaan Rastilan leirintäalueen telttailua. Kartanon viereen on osoitettu uusi palstaviljelyalue, johon saa sijoittaa kaupunki- tai yhteisöviljelyyn tarkoitetun hyötynuotthan sekä viljelyä palvelevan kasvihuoneen, jossa voi olla myös puutarhatuotteiden myyntitilaa. Kartanon viereisen palstaviljelyalueen eteläsimpään osaan on sijoitettu noin 2 700 m²:n viljelyalue, joka on varattu palstaviljelyyn, yhteisöpelloksi tai maisemapeloksi. Viljelyalue tulee kyntää vuosittain. Palstaviljelykäytössä se voisi yhdessä RP-alueelle tulevan laajennuksen kanssa korvata noin puolet alueelta poistuvista viljelypalstoista. Kesämaja-alueen vieressä sijaitseva palstaviljely-alue säilyy ja kaava mahdollistaa sen laajentamisen noin 1 500 m²:llä ja palstamäärän lisäämisen niin että osa kartanon vierestä poistuvan palstaviljelyalueen palstoista voidaan sijoittaa korvaavalle paikalle.

Ulkoilureitit, rantareitti

Kivinokan rantareitti toteuttaa merellisen Helsingin ohjelmaa ja asemakaavalle asetettuja tavoitteita yleisen virkistyskäytön turvaamisesta ja lisäämisestä.

Alueen ulkoilureitistöä on selkiytetty ja kaavaan on merkitty niemeä kiertävä, autoliikenteeltä erotettu rantareitti. Reitin linjauksessa on huomioitu luonnonsuojelualue, jonne reittiä ei voi suojelullisista syistä vetää. Pääreitti kulkee enimmäkseen olevia reittejä pitkin sellaisenaan tai paikoitellen parantaen. Uutta reittiä on linjattu lounaiselle lähivirkistysalueelle ja uimarannan takaa kulkemaan sekä JHL:n kesämaja-alueen pohjoisosaan. Uusien reittien paikat kartoitettu ja linjaukset on tutkittu maastossa. Kesämaja-alueen läpi kulkevalla reitillä on voitu kiertää luonnonsuojelualue ja mahdollistettu yhteydet Herttoniemen suuntaan ja Vanhankaupunginlahtea kiertävälle rantareitille.

Palvelut, toiminnot

Asemakaava mahdollistaa nykyisten palveluiden säilymisen tai jatkumisen ja Kivinokassa toimivien yhdistysten ja ulkopuolisten toimijoiden järjestämät tapahtumat Kivinokan alueella.

Uusista toiveena olleista palveluista ja toiminnoista mahdollistetaan useita. Saunoille on varattu useita rakennusaloja. Sataman pohjoispuolella sijaitseva Gunnarstorpin huvilan piha-alueelle on osoitettu rakennusala uudelle yleiselle saunalle ja Kivinokkalaiset ry:n sekä JHL:n alueille on varattu saunojen rakennusalat yhdistysten käyttöön. Sataman keskeinen osa varataan yleiseen virkistyskäyttöön ja vierasvenepaikkoille ja -laiturille. Satamaan sallitaan laituritilaa myös vuorovene- tai vesibussiliikenteelle. Kaavassa on osoitettu myös useita muita laiturinpaikkoja, esimerkiksi käynti- ja uimalaitureille. Soutuveneiden säilyttämiseen on osoitettu alueet kahvikioskin läheisyyteen ja venesatamiin. Kanooteille on kaksi rantautumispaikkaa ja lisäksi yleisen sataman yhteyteen on varattu alueen osa, jolle saa sijoittaa vesiurheilutoimintoja ja kanoottivuokraamon. Kulttuuritoimintaa on palautettu Kivinokkaan varaamalla alue kesäteatterille paikasta, jossa on jo aiemmin toiminut kesäteatteri. Grillipaikkoja on merkitty kaavaan ja pallokenttien yhteyteen on osoitettu nykyistä laajemmat leikkipaikat ja alueet kuntoiluvälineille.

Jätehuollon ja käymälätilanteen parantamiseksi kaavaan on varattu keskeiseltä pysäköintialueelta paikka jätteiden kierrätyspisteelle ja yhdelle Helsinki huussille ja uimarannalla on paikka toiselle yleiselle käymälälle. Penkkejä ja roska-astiota voidaan alueelle tuoda sen siirtyessä asemakaavan myötä kunnossapidon piiriin.

Vuokramökit, leirintäalue

Kulosaaren kartanon alue on merkitty matkailua palvelevien rakennusten korttelialueeksi. Kokonaisuus koostuu kartanomiljööön vanhoista rakennuksista ja kahdesta uudesta majoitusrakennuksesta. Alueen pohjoisosaan ja itäreunaan on osoitettu paikat 22 leirintämökille, jotka on tarkoitettu matkailijoiden vuokrattaviksi majoitustiloiksi kartanoalueen matkailutoimintaa tukemaan. Kartanon vieressä sijaitsevalle viljelypalsta-alueelle sijoitettu leirintäalue voi korvata osaltaan Rastilan leirintäalueen telttailua. Telttailualue on mahdollista liittää kartanoalueen

matkailua palvelevien toimintojen kokonaisuuteen lisäämään majoitusvaihtoehtoja.

Autoliikenne, pysäköinti

Alueen sisäinen autoliikenne on rajattu kahdelle tielle Kulosaaren kartanon tie ja Kivinokantie. Kulosaaren kartanon tie jatkuu sataman jälkeen huolto- ja pelastusajolle sallittuna tienä kartanolle ja siitä eteenpäin sataman pohjoispuolella sijaitsevalle Gunnarstörpin huvilalle. Kivinokantie päättyy katuna Kivinokan aukiolle jatkuen edelleen huolto- ja pelastusajolle sallittuina yhteyksinä luoteiskärkeen ja aukiolta haarautuvana Ponnistuksenpolkuna pohjoiseen. Kaavassa on osoitettu paikat puomeille, joilla asiattonta ajoa vain huoltoajolle sallituilla teillä ja ulkoilureilla voidaan rajoittaa.

Alueen pysäköintipaikkojen määrää on lisätty. Kaavaan on lisäksi osoitettu pyörien pysäköimispaikka sataman pysäköintipaikan viereen.

Luontoarvot

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit on esitetty kaavakartassa ja eri merkinnöillä. Luontotyypit on lueteltu kaavaselostuksessa.

Sataman talvisäilytysalueen siirtäminen liittyy Kulosaaren kartanon ympäristöhistoriallisen selvityksen perusteella tehtyyn venesataman siirtoon nykyistä pohjoisemmaksi. Siten saadaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaan Kulosaaren kartanomiljöön maisemallista arvoa palautettua, kun venelaituri ja talvisäilytyskenttä siirtyvät sivuun kartanon rannan puoleisen puiston edestä. Täytettävä alue on nykyistä venesatama-alue. Kaavassa on lisäksi esitetty viereisen lahden osan ruoppaamista soutuveneiden säilytyspaikkaa varten. Täyttö- ja ruoppausalueet ovat mukana tarkennettua kaavaehdotusta varten laadittavassa luontoselvityksessä ja saadut tulokset tullaan huomioimaan asemakaavassa.

Yhteenveto asukastilaisuudesta 22.10.2020

Asukastilaisuus järjestettiin maastokävelynä Kivinokassa. Tilaisuuteen osallistui 37 henkilöä. Osallistujien määrää oli rajoitettu korona pandemian vuoksi.

Esiin nousseita asioita ja vastauksia kirjattiin asukastilaisuuden jälkeen aihepiireittäin.

Kartanon viereinen viljelypalsta-alue

JHL:lle on tullut paljon yhteydenottoja liittyen viljelypalstoihin, viljelijät ovat olleet huolissaan palstojen säilymisestä. Kysyttiin, mikä etu on siinä, että kartanon viereisiä viljelypalstoja viljeltäisiin ns. Tullisaaren tyyliin (vain yksivuotisia kasveja viljellä ja alue kynnetään syksyisin). Huomautettiin, onko kulttuuriteko, että vanhoja marja- ja hedelmäpuita poistetaan kartanon viereiseltä palsta-alueelta. Kartanon viereisen

palsta-alueen käyttö muuttuu, jos ylivuotisten kasvien viljelymahdollisuus poistuu, myös sipulikasvien kasvatusta ei olisi enää mahdollista. Muistutettiin alueen historiasta, on ollut aina viljelykäytössä, alueella ollut jopa omenapuita joiden sadon myynnillä on rahoitettu kartanon toimintaa.

Kartanon viereisen viljelypalsta-alueen itäreunalle sijoitettavaa pysäköintialuetta vastustettiin, oltiin huolissaan liikenneturvallisuudesta.

Vastauksia

Kartanon ja sen lähiympäristön kulttuurihistoriallinen ja maisemallinen arvo on yksi asemakaavan lähtökohdista. Nykyinen viljelypalsta-alue merkitään asemakaavassa avoimena säilytettäväksi alueeksi. Kulttuurihistoriallisen arvon toteuttamiseksi paikalle voidaan perustaa niitty tai maisemapelto, merkintä mahdollistaisi myös esimerkiksi yhteisöviljelytoimintaa. Näiden lisäksi nyt tutkitaan myös ns. Tullisaaren mallin mukaista viljelypalstakäyttöä sekä telttailua Rastilan leirintäalueen asemakaavoituksen myötä johtuvista toimintojen siirtotarpeista.

Alueen toteutus suunnitellaan kokonaisuutena yhdessä kartanopuiston kunnostussuunnitelman kanssa, joka laaditaan sen jälkeen, kun kaava on tullut voimaan.

Luonnoksessa on esitetty uusia pysäköintialueita, joita tutkitaan vaihtoehtoisina. Ensisijainen uuden pysäköintialueen paikka on alueen sisäosan yhteydessä.

Ulkoilureitit, rantareitti

Uuden rantareitin liikenneturvallisuus huoletti, jalankulun, pyöräilyn, sekä paikoittain myös autoilun yhteensovittaminen. Tulevan rantareitin rakentamistapa, leveys sekä käyttö puhuttivat, oltiin huolissaan polkupyöräilystä. Rantareittiä ei nähty perustelluksi rakentaa, sillä alueella voi jo nyt kulkea – ja jos reitti rakennetaan, reitin luonne ja kulkutapa muuttuu. Reitin ohjautuminen uimarannan vierestä koettiin liikenteellisesti vaaralliseksi ratkaisuksi, rannan rauhoittamista toivottiin.

Rantareitti toivottiin ohjattavaksi viljelypalsta-alueen eteläpuolelta pitkospuureittinä sen sijaan, että se kulkisi palsta-alueen läpi. Palsta-alueella pelättiin vaaratilanteita polkupyöräilijöiden ja kottikärryjen sekä lastenvaunujen välillä, pyöräily tulisi ohjata palsta-alueen ympäri. Reitin linjaus venesataman kautta huoletti, reitin turvallisuus liittyen pysäköintin yhteensovittamiseen, oltiin huolissaan myös vesille pääsyn vaikeutumisesta. Kysyttiin, miksi reittiä ei voitu linjata Kivinokan vanhan metsän suojelualueen vierestä, jossa jo nyt kulkee polku.

Ehdotettiin, että rantaan pääsy mahdollistettaisiin kahvilan sekä Kivinokan nokan välisellä alueella viljelypalsta-alueen sekä uimarannan välisen osuuden sijaan, jossa reitti tuhoaisi historiallista ilmapiiriä.

Polkupyöräilyä voitaisiin ohjata tekemällä risteysjärjestelyitä, jotka ohjaisivat pyöräilyä pois pääasiallisilta jalankulkualueilta.

Vastauksia

Kivinokan rantareitti toteuttaa Meri-Helsinki yleiskaavassa ja tavoitteellisen viher- ja virkistysverkoston (VISTRA) periaatteita sekä asemakaavalle asetettuja tavoitteita yleisen virkistyskäytön turvaamisesta ja lisäämisestä.

Uusi lännenpuoleinen rantareitti avaa uuden, autoista vapaan ja entistä monipuolisemman ja merellisemmän vaihtoehdon alueen kulkijoille. Reitin sijoittaminen viljelypalsta-alueen rannan puolelle on maaperän kantavuuden takia liian vaikeaa. Pitkospuuyhteydessä on otettava huomioon rantakasvillisuus ja luontoarvot. Idän suunnasta tultaessa reitti on suunniteltu kulkemaan siirtolapuutarhan ja kesämaja-alueen läpi, sillä sitä ei voi luonnonsuojelullisista syistä viedä Vanhan metsän suojelualueelle eikä sen välittömään läheisyyteen.

Rantareitillä ja pääulkolureiteiksi merkityillä reiteillä saa pyöräillä, mutta ajonopeudet on tarkoitettu sovitettavaksi muut kulkijat huomioiden.

Kivinokkaan laaditaan liikennesuunnitelma, jossa mm. pyöräiltävien reittien turvallisuusnäkökohdat huomioidaan ja tarpeelliset pyöräilyä ohjaavat liikennemerkkit määritellään.

Palvelut, toiminnot

Toivottiin, että uusia toimintoja sijoitettaisiin kioskin sekä Kivinokan nokan väliselle rantaosuudelle, ei uimaranta-alueen eteläpuolelle.

Koettiin, että grillipaikkojen sijoittaminen lomamajojen läheisyyteen estää majoissa nukkumisen, grillipaikkoja käytetään vuorokauden ympäri

Toiminnot tulisi eriyttää, kesämajatoiminta tulisi olla erillään yleisestä virkistyskäytöstä, joka voi aiheuttaa mahdollisesti häiriötä.

Soutuveneiden säilytys halutaan pitää alueella, on osa Kivinokan kulttuurimaisemaa, veneparkkipaikkoja toivottiin.

Toivottiin, että kehittämistoimenpiteitä kohdistettaisiin muille kuin kesämaja-alueille, joilla ei ole yhtä merkittävää kulttuurihistoriallista arvoa kuin kesämaja-alueella.

Laitureita ja laituripaikkoja toivottiin, erityisesti kioskin luokse, kioskin asiakkaille venepaikkoja.

Kysyttiin, kuinka paljon nykyistä pohjoisempaa viljelypalsta-aluetta on tarkoitus laajentaa.

Vastauksia

Asemakaavan lähtökohtana on kesämaja-alueiden säilyminen. Alueet rajataan ja reittiverkosto suunnitellaan niin, että yleinen virkistyskäyttö ohjautuu pääosin lähivirkistysalueille.

Merkittävimmät uusien toimintojen kehittämisalueet sijoittuvat Kivinokan läntisiin osiin, satamaan, kartanomiljööseen ja rantavyöhykkeelle. Asemakaavassa mahdollistetaan uusia toimintoja ja toisaalta määritellään reunaehdot. Yksittäisten uusien toimintojen kuten grilli- tai piknikpaikkojen määrä, sijoittuminen ja vaikutukset ympäristöön suunnitellaan hankkeiden toteuttamisvaiheessa kaavan vahvistumisen jälkeen.

Kaupungilla ei ole järjestelmää soutuveneiden pitämiseksi puistoalueella. Venesataman yhteyteen tutkitaan soutuvenepaikkojen mahdollisuutta.

Vuokramökit, leirintäalue

Keskusteltiin vuokramökkien sijoittamisesta, sekä tarpeesta sijoittaa telttailualue Kivinokkaan, nykyisen kartanon viereisen viljelypalsta-alueen kohdalle

Vastauksia

Yleiskaavassa Kivinokan lounaisosa, satama ja kartanon ympäristö on merkitty merellisen virkistys- ja matkailun alueeksi. Matkailun edistämiseen Kivinokassa liittyy suunnitelmat Rastilan leirintäalueen kaavoittamisesta asuinalueeksi ja tarve löytää korvaavat paikat leirintäalueen toiminnoille. Yleiskaavan yhteydessä tehdyssä selvityksessä Kivinokka todettiin sopivaksi alueeksi, mutta kaavan käsittelyn yhteydessä Kivinokasta rajattiin pois asuntoautojen ja asuntovaunujen alueet sinne soveltumattomina. Kartanonmäelle on luonnosteltu aluetta leirintämökeille ja telttailumahdollisuutta tutkitaan viljelypalstojen paikalle.

Kesämajat

Tilaisuudessa huomautettiin, että kesämajojen siirto (13 kesämajaa) tuhoaisi alkuperäisen yhtenäisen 1950-luvun miljöön, joka houkuttelee nyt alueelle ulkoilijoita ja matkailijoita. Korvaavien mökkien sijoittaminen muuttaa vanhaa ympäristöä, siksi ei tulisi tehdä muutoksia mökkipaikkojen suhteen. Muistutettiin, että jo nyt alueella voi liikkua polkuja pitkin, ja majojen välistä pääsee rantaan, siksi katsottiin, ettei lomamajojen siirto ole perusteltua.

Rakentamistapaohjeen päivityksestä kysyttiin, sekä sen kommentointimahdollisuudesta.

Ponnistuksen alueella on korkeampia mökkejä. Muihinkin mökkeihin toivottiin muihinkin mökkeihin korotusmahdollisuutta, että saataisiin rakennettua nukkumaparvi

Vastauksia

Kivinokan rantareitti toteuttaa merellisen Helsingin ohjelmaa ja asema-kaavalle asetettuja tavoitteita yleisen virkistyskäytön turvaamisesta ja lisäämisestä.

Alueella toimivilla yhdistyksillä on rakentamistapaohjeet, jotka poikkeavat toisistaan ja ohjeiden yhtenäistäminen on tarpeen. Periaatteet kesämajojen rakennustapaohjeiden päivittämiseksi ja yhtenäistämiseksi määritellään asemakaavassa.

Ajoneuvoliikenne, pysäköinti

Ajoneuvoliikenteelle toivottiin nopeusrajoitusta, sekä pysäköintikielto-merkkiä. Pysäköintipaikoille suuri tarve, kesällä tienvarret ovat niin täynnä autoja, ettei pelastuslaitos mahdu ajamaan alueelle.

Vastauksia

Kivinokkaan laaditaan liikennesuunnitelma, jonka tavoitteena on tarpeettoman autoilun vähentäminen ja liikenneturvallisuuden parantaminen. Suunnitelmassa määritellään tarvittavat nopeusrajoitukset ja liikennemerkkit. Pääreitit vartiotuvalta eteenpäin sallitaan vain huolto- ja pelastusajolle. Mahdollisten puomien toimivuudelle tutkitaan teknisiä ratkaisuja, joilla puomin käyttö olisi nykyistä avattavaa lukkoa helpompaa.

Pysäköintipaikkoja tulee jonkin verran lisää. Nykyisiä pysäköintialueita voidaan jäsentää nykyistä tehokkaammin ja kesämaja-alueen isoa parkkipaikkaa voidaan hieman laajentaa. Uusia pysäköintipaikkoja tutkitaan alueen sisäänajon yhteyteen. Veneiden talvisäilytyskenttää on mahdollista käyttää kesäisin pysäköintiin. Myös keskeisen pallokentän mahdollisuutta toimia lisäpysäköintialueena esim. tapahtumien yhteydessä tutkitaan.

Kävelyn päätteeksi kävelyyn osallistujat kiittivät kaupunkia asemakaavan pääasiassa hyvästä valmistelusta ja havainnekuvaluonnoksesta sekä mahdollisuudesta keskustella luonnoksessa esitetyistä ratkaisuista henkilökohtaisesti. Lisäksi toivottiin kaavakävelylle jatkoa, jossa voitaisiin katsoa kesämaja-alueen ja rantareitin ongelmakohdat tarkemmin läpi.

Kaupunkiympäristölautakunnan päätöksen 22.6.2021 mukaiset muutokset kaavaratkaisussa

Kaupunkiympäristön päätöksen 22.6.2021 mukaisesti kaavaratkaisuun tehtiin muutoksia ennen sen asettamista nähtäville. Tehdyt muutokset on kuvattu nähtäville asetettavassa kaavaselistuksessa sekä kaavakartalla.

Vastineet edellä kuvaavat suunnitteluvaiheita ennen lautakunnan päättämiä muutoksia.

Esittely- ja keskustelutilaisuus

Kivinokan asemakaava, osallisuus- ja arviointissuunnitelma

Aika 09.12.2019 klo 17.00 – 19.00

Paikka Kulosaaren yhteiskoulu, auditorio

noin 90 osallistujaa

Helsingin kaupungilta Maija Lounamaa, maisema-arkkitehti
Johanna Himberg, maisema-arkkitehti
Elise Lohman, maisema-arkkitehti
Heikki Takiainen, insinööri
Päivi Apajalahti, puistovastaava
Anna Hurmeranta, vuorovaikutussuunnittelija

Tilaisuuden kulku

Tilaisuus alkoi illan kulun läpikäymiseltä. Tämän jälkeen kuultiin maisema-arkkitehti Maija Lounamaan esitys kaavan lähtökohdista, alueen erityispiirteistä ja suunnittelussa huomioon otettavista teemoista. Esityksessä kuultiin, kuinka nyt käynnistytävissä kaavatyössä huomioidaan vuonna 2014 osayleiskaavatyön ohessa tehty virkistysalue-vaihtoehto sekä järjestöjen tekemä vaihtoehtosuunnitelma. Esityksen jälkeen oli aikaa yleisökysymyksille.

Kysymysten jälkeen jakauduttiin viereisiin tiloihin keskustelemaan karttojen ääreen. Keskustelua käytiin kolmen teeman äärellä: yleisesti eri alueiden rajautumisesta, merellisestä strategiasta, matkailusta ja leirintäalueista sekä luonnosta ja viheralueista. Karttoihin pystyi kirjamaan omia ideoitaan, näkemyksiään ja muita suunnittelussa huomioitavia asioita. Tilaisuus päättyi yhteenvedon, jossa käytiin läpi, millaisia asioita oli eri teemapöydissä noussut esille.

Yleisessä keskusteluosuudessa esiin nousivat teemat:

Aihe 1 Mökkien siirtäminen

Kysymykset tulvarajojen määräytymisestä ja vaikutuksista: Osallistujia kiinnosti kuulla, sovelletaanko tulvarajoja samalla tavalla kuin Lammassaareissa ja Lauttasaareissa. Lisäksi mietitytti, että tuleeko olla huolissaan omien mökkien puolesta. Keskustelussa heräsi myös kysymys, mikä vaihe on paras paikka vaikuttaa ja kannattaisiko jo nyt yrittää vaikuttaa luottamushenkilöiden kautta.

Suunnittelijan vastaus: Tulviin varautumista ohjaavat Ympäristöministeriön opas (2014) ja kaupungin oma tulvastrategia (2010). Tulvarajaa määritellään alimmana suositeltavan rakentamiskorkeutena, johon vaikuttaa kohteen sijainti ja aallokon muodostuminen. Myös kohteen käyttöikä ja arvo voi vaikuttaa ilmastonmuutoksen etenemiseen liittyvän tavoiteajankohdan määrittelyyn.

Aikaisemmissa kaavoissa kesämajoja on siirretty kolmesta eri syystä; yleisen virkistyskäytön parantamiseksi (yleensä rantareitti), pois muinaismuistoalueelta (I maailmansodan aikaiset linnoituslaitteet) ja ns. tulvarajan takia. Nämä asiat arvioidaan jokaisessa asemakaavassa aina erikseen.

Kivinokassa tätä arviointia tehdään parhaillaan eikä arviota siirrettävien mökkien määrästä tai sijainnista vielä ole. Suunnittelun edetessä asiasta tiedotetaan ja korvaavat paikat suunnitellaan yhteistyössä asianosaisten kanssa, jos mökkien siirtämiseen päädytään.

Paras tapa vaikuttaa on esittää näkemyksensä ja antaa palautetta mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Juuri nyt on hyvä ajankohta, kun kaavaa vasta valmistellaan. Luottamushenkilöiden yksi tärkeä tehtävä on ajaa edustamiensa ryhmien asioita. Luottamushenkilöiden käsiteltäväksi kaava tulee seuraavaksi ehdotusvaiheessa.

Aihe 2 Merellinen strategia

Merellisen strategian näkyminen suunnittelussa: yleisöä kiinnosti kuulla, miksi alustuksessa ei mainittu miten merellinen strategia näkyy alustavissa suunnitelmissa.

Suunnittelijan vastaus: Pahoittelut, käsiteltävien lähtökohtien määrä on suuri, merellisen strategian toteuttaminen on ilman muuta yksi kaavan tärkeimpiä tavoitteita.

Kaavaan tullaan varaamaan mahdollisuudet vesibussi- ja käyntilaitureille. Myös seuraavissa keskusteluissa on tarkoitus ideoida, miten merellinen strategia ja –matkailu voisi näkyä Kivinokassa.

Aihe 3 Alueen yhtenäinen suunnittelu

Alueen yhtenäinen suunnittelu: suunnittelussa huolestutti, että Kivinokkaa ei kehitetä kokonaisuutena, vaan yleiset alueet ja muut alueet jäävät erillisiksi.

Suunnittelijan vastaus: Hajanaisuuden tunne saattaa johtua siitä, että alue muodostuu erityyppisistä osa-alueista joita esiteltiin omina kokonaisuuksinaan. Tavoiteltu kokonaisuus hahmottuu varmasti paremmin tarkemman suunnittelun aikana.

Aihe 4 Kesämajojen rakennustapaohjeet

Mökkien rakennustapaohjeet: osallistujia kiinnosti tietää, onko kaavanprosessin ohessa tarkoitus tehdä ja päivittää rakennustapaohjeet.

Suunnittelijan vastaus: Rakennustapaohjeet päivitetään kaavatyön yhteydessä. Alueen kolmen eri yhdistyksen kesämaja-alueella on jokaisella omat vuokrasopimukset ja tyyppimökit. Vuokrasopimusten uudistaminen on parhaillaan käynnissä ja rakennustapaohjeiden uusimiselle on tarve siitäkin syystä.

Aihe 5 Kaupunkipyörät

Kaupunkipyörät: Yleisössä heräsi kysymys, että onko mahdollista saada kaupunkipyöriä Kivinokkaan.

Suunnittelijan vastaus: Kaupunkipyörästä päätetään HSL:ssä, mutta liikennesuunnittelun kannalta kaupunkipyöräasema on mahdollista sijoittaa Kivinokkaan nopeastikin. Se ei edellytä valmista asemakaavaa.

Yhteenveto tilaisuudessa saadusta palautteesta

Vaikka aiheellisia ja kriittisiäkin kysymyksiä tuli runsaasti niin palaute oli pääosin varsin myönteistä ja ennen kaikkea valtava kiinnostus alueen virkistyskäytön kehittämiseen ja myös luontoarvojen säilyttämiseen näkyi workshop osion tuloksessa - kartoille liimattuja lappuja tuli 211 kappaletta.

Uusien toimintojen ja palveluiden osalta eniten suosiota saavat saunat ja muut merelliseen virkistykseen liittyvät aiheet; mm. vesibussiliikennettä, laitureita, veneilyn, vesiurheilun, kalastuksen mahdollisuuksia ja uimapaikkoja toivotaan. Nykyisistä palveluista 'Maijan kahvilan' säilyttämistä tai vastaavan toiminnan turvaamista puolustetaan. Muutakin kehitettävää nähdään; vuokrattavia mökkejä ja telttailua pienimuotoisesti voisi olla. Myös grillipaikkoja, taidepuistoa, taidetallia, näkötornia, kuivan maan mattojenpesupaikkaa, ulkopunnttisalia, minieläintarhaa

ehdotetaan. Toisaalta osassa kannanottoja ei lisäpalveluja juurikaan kannateta mahdollisen häiriön välttämiseksi tai että osa Kivinokan viehätystä on ettei sitä ole liialla 'kehittämällä' pilattu.

Kesämaja-alueiden säilymistä luonnollisesti toivotaan ja kesämajojen mahdolliset siirrot nousivatkin odotetusti keskustelun kriittisimmäksi aiheeksi. Tiedossa on, että aiemmissa asemakaavoissa siirtoja on tehty ja se huolestuttaa niitä joiden mökit sijaitsevat lähellä rantaa. Tarvetta mökkien siirtämiseen kyseenalaistettiin voimakkaasti, oli perusteluna sitten yleisen viskistyskäytön turvaaminen tai tulviin varautuminen.

Luontoarvojen ja luonnorauhan säilyttämistä pidetään tärkeänä, samoin hiljaisten alueiden vaalimista ja liiallisen valaisemisen välttämistä. Viheralueiden kehittämistä vierastetaan; ei liikaa puuston hoitoa – säilytetään metsät metsänä ja polut ja reitit kauniina metsäpolkuina. Toisaalta toivottiin yleistä pusikoiden raivaamista ja kaatuneiden puiden poistamista poluilta luonnonsuojelualueella. Yksittäisenä luontoon liittyvänä aiheena nousivat esitykset ruovikoiden raivaamisesta näköalojen avaamiseksi ja rantaan pääsemiseksi lounaisella ja pohjoisella rannalla.

Liikenteestä ja liikkumisesta eniten puhuttaa rantareitit, erityisesti alustavassa luonnoksessa esiin nostettu ajatus uuden reitin tuomisesta lounaisrannalle. Uhkana nähdään tarve siirtää lähinnä rantaa olevia kesämajoja pois reitin tieltä. Autoilun ja pyöräilyn haittoihin toivotaan parannusta. Jyrkimmissä mielipiteissä ehdotetaan autojen kieltämistä kokonaan. Huolta kannetaan myös huolto- ja pelastusajon toimivuudesta ja maastossa pyöräilyn aiheuttamasta luontoalueiden kulumisesta.

Jätehuollon ja saniteettipalveluiden toimivuuteen kiinnitettiin huomiota. Roskiksia lisää julkisen huollon piiriin, samoin käymälöitä ja suihkuja.

Opastuksessa on puutteita, tarvitaan karttataulut, jotta vierailijat hahmottavat koko paikan.

Tilaisuudessa tulleet kommentit sisällytetään osaksi suunnitteluaineistoa ja vuorovaikutusraporttia.